

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2008. március 4.)

Dánia 2007–2010-re szóló aktualizált konvergenciaprogramjáról

(2008/C 74/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2008. március 4-én a Tanács megvizsgálta Dánia 2007–2010 közötti időszakra vonatkozó, aktualizált konvergenciaprogramját ⁽²⁾, és további javaslatokat tesz az előrelépésre 2015-ig.
- (2) Az elmúlt években Dánia gazdaságára a reál-GDP erőteljes növekedése, jelentős foglalkoztatási előnyök, magas kapacitás-kihasználás, alacsony infláció és az ERM II-n belül stabil árfolyam volt jellemző.

Az elmúlt évben azonban a kapacitási korlátok gátolni kezdték a gazdasági tevékenységet, és növekvő ár- és bérinflációra utaló jelek mutatkoztak. Miközben a külső egyenleg még mindig többletet mutat, a növekvő költségnyomás és a munkaerőhiány versenyképességre gyakorolt hatása aggályokat vet fel. Az államháztartás továbbra is erős, tartós többlettel és az adósságállomány folyamatos csökkenésével. A jelenlegi körülmények között a költségvetési politika számára a fő kihívást az jelenti, hogy megfontolt költségvetési irányvonalat tartson fenn a munkaerő-piaci nyomás erősítésének elkerülése érdekében. További kihívást jelent – különösen a bevételek fellendülésének időszakában – a kiadási korlátok betartása, ami a kormánynak a költségvetés fenntarthatóságának biztosítására irányuló törekvését tekintve is fontos.

- (3) A program szerint a dán gazdaság a konjunktúra csúcsára ért, és a mérsékelt növekedés időszaka következik. Ennek megfelelően a reál-GDP növekedése a programidőszak további részében várhatóan a 2007. évi 2 %-ról átlagosan 1 %-ra csökken. A jelenleg rendelkezésre álló információk ⁽³⁾ fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv 2008-ban megalapozott, majd ezután óvatos növekedési feltételezéseken alapul, mert az aktualizált program 2011-re a nemzeti módszertan ⁽⁴⁾ alapján számított nagy pozitív kibocsátási rés zárulását feltételezi. A program bér- és árinflációs előrejelzése, tekintettel a hazai bérnyomásra és a világméretű trendekre, alacsonynak tűnik, különösen 2009-ben. Mindazonáltal az árstabilitást a programidőszak folyamán meg kell őrizni.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Az aktualizált változatot a magatartási kódexben meghatározott december 1-jei határidő után több mint három hét eltelével nyújtották be, mivel a novemberi választásokat követően új kormány megalakulására került sor.

⁽³⁾ Az értékelés mindenekelőtt a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzését és a Bizottságnak a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentéséről szóló értékelését veszi figyelembe.

⁽⁴⁾ A közös módszertantól eltérő nemzeti módszertan alkalmazása magasabb kibocsátási rést eredményez (a potenciális növekedés alacsonyabb becslése miatt).

- (4) A Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzése szerint az államháztartási többlet 2007-ben a GDP 4,0 %-a lesz, szemben a konvergenciaprogram előző változatában foglalt, a GDP 2,8 %-ának megfelelő célkitűzéssel. Ez a túlteljesítés a 2006-os rendkívül kedvező kiindulási helyzetet tükrözi, a foglalkoztatás vártnál erőteljesebb növekedése, valamint az olajhoz és gázhoz kapcsolódó északi-tengeri tevékenységekből eredő, a vártnál magasabb bevételek miatt.

A jelenlegi program a GDP 3,8 %-át kitevő többletet tervez, de az újabb információk fényében ⁽¹⁾ a bevétel a vártnál feltehetően magasabb lesz a GDP 0,5 százalékpontjával, így ennek megfelelően valószínűleg felfelé módosítják a többletet (a GDP körülbelül 4,5 %-ára).

- (5) A költségvetési stratégia, amelynek általános célkitűzése a költségvetés fenntarthatóságának biztosítása, fő célnak a magas, bár gyorsan csökkenő többlet fenntartását tartja (a GDP 2007-es 3,8 %-áról 2008-ban 3,0 %-ára, majd 2010-ben 1,2 %-ára ⁽²⁾), gyengülő ciklikus feltételek mellett. A költségvetési egyenleg programban ismertetett középtávú költségvetési célkitűzését a GDP 0,25 százalékpontjával felfelé módosították ⁽³⁾, a GDP 0,75 %-a és 1,75 %-a közé eső strukturális többletté (ciklikus hatásoktól megtisztított, egyszeri és egyéb intézkedések nélküli többlet). A középtávú költségvetési célkitűzést a programidőszakban teljes mértékben tiszteletben tartják. Az államháztartási többlet pályája nagyjából hasonló az előző változathoz, bár nagyjából összehasonlítható makrogazdasági háttér mellett magasabb többletről indul. A stratégia az adóbefolyásztás ⁽⁴⁾ további alkalmazására és a kiadások visszafogására támaszkodik, továbbá néhány adócsökkentést irányoz elő. A kiadások visszafogását a reál állami fogyasztás kiadásainak növekedésére vonatkozó éves korlátokkal tervezik megvalósítani (a 2008-as 1,75 %-ról egyre jobban szigorítva 2009–2010-ben 1 %-ra) és 2015-re a nominális állami fogyasztási kiadások esetében a ciklikus hatásoktól megtisztított GDP 26,5 %-át jelentő felső határral. A közös módszertan alapján számított strukturális egyenleg előreláthatóan nagyjából változatlan marad 2007–2008-ban 3,5 %-kal, majd 2009–2010-ben 2,5 %-ra esik vissza ⁽⁵⁾. A program 2015 felé alacsonyabb többletet jelez, mivel várhatóan érezhető lesz az előregedés hatása, és az Északi-tenger bevételi forrásai előreláthatóan visszaesnek.
- (6) A költségvetés teljesítménye a programban előrejelzettnél jobban is alakulhat, különösen a vártnál jobb 2007-es eredmény alapján, ahogy azt 2008. február 5-én a költségvetési terv ismertetésekor jelezték. A tekintélyes többlettel járó jó eredmény, amelyet a kedvező bevétel miatt többször felfelé módosítottak, és az óvatos makrogazdasági kilátások 2009-től ellensúlyozzák az állami kiadások növekedési korlátai miatti valamivel gyengébb teljesítményhez kapcsolódó kockázatot.
- (7) E kockázatértékelés alapján a programban szereplő költségvetési irányvonal lehetővé teszi, hogy a programidőszak alatt a terveknek megfelelően széles biztonsági tartalékkal teljesítsék a középtávú célkitűzést. A programban szereplő költségvetési irányvonal a programidőszakban nagyjából összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal.
- (8) Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Dánia alacsony kockázattal szembesül. Az előregedés hosszú távú költségvetési hatása kisebb, mint az EU-átlag, a jólétről szóló megállapodás (Welfare Agreement) ⁽⁶⁾ keretében foglalt nyugdíjreformnak köszönhetően. Ezenkívül a program becslése szerint 2007-ben a tekintélyes strukturális többletet tartalmazó költségvetési egyenleg hozzájárul a bruttó adósság csökkenéséhez. Középtávon a magas elsődleges többletek fenntartása tovább korlátozza az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatokat.

⁽¹⁾ A 2008. február 5-én ismertetett költségvetési tervhez kapcsolódó költségvetési kilátások (Budget Outlook).

⁽²⁾ A 2008-as új költségvetéshez kapcsolódó, a dán pénzügyminisztérium által 2008. február 5-én kiadott előrejelzésben a többletet felfelé módosították, 2007-ben a GDP 4,4 %-ára, 2008-ban 3,7 %-ára és 2009-ben 2,7 %-ára.

⁽³⁾ Ez a speciális nyugdíjjárulékok 2008-on túlmutató, folytatódó felfüggesztésének eredménye, amely korábban a magánnyugdíj-megtakarításoknál a GDP L %-át kitevő jövedelemadó-csökkenést jelentett. Az ebből eredő adóbevételek miatt a középtávú költségvetési célkitűzés növelését tervezik.

⁽⁴⁾ Az adóbefolyásztás azt jelenti, hogy 2002-től sem nominális, sem százalékos értelemben nem emelhetik a közvetlen és a közvetett adókat.

⁽⁵⁾ Az egyszeri és átmeneti intézkedések meghatározásának különbségéből adódik, hogy a strukturális egyenleg becslései nem hasonlíthatók össze a Bizottság szolgálatainak előrejelzésével.

⁽⁶⁾ A jövőbeli fellendülésről, jólétről és beruházásokról szóló megállapodás, amelyet a kormány 2006. júniusában kötött, a rendes nyugdíjkorhatárt 65-ről 67 évre, a kordévezményes nyugdíj korhatárát pedig 60-ról 62 évre emeli a következő húsz évben. 2025-től a korhatárt a várható élettartam változásainak megfelelően indexálják.

- (9) Úgy tűnik, hogy a konvergenciaprogram összhangban van a nemzeti reformprogram 2007. októberi végrehajtási jelentésével. Mind a program, mind a végrehajtási jelentés az „Új célok felé – Dánia 2015” („Towards new goals – Denmark 2015”) című gazdasági stratégián alapul, amelyet a kormány 2007. augusztusában tett közzé. A fő reformintézkedések, mint a tervezett energiaellátási stratégia és a közszolgáltatások terén tervezett beruházásokhoz (főként az egészségügyben, és a gyermek- és idősgondozásban) kapcsolódó úgynevezett minőség alap (Quality Fund) államháztartási hatásait kimondottan figyelembe veszik.
- (10) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program minden előírt adatot megad, és a nem kötelező adatok leg többjét is tartalmazza ⁽¹⁾.

Általános következtetésként megállapítható, hogy a program célja a középtávú költségvetési célkitűzést teljes mértékben tiszteletben tartó szilárd költségvetési egyenleg fenntartása a programidőszakban, a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának célkitűzésével összhangban. Tekintettel a vártnál jobb 2007-es eredményre és a legfrissebb előrejelzésekre, a programidőszakban magas, noha gyorsan csökkenő többletet tervező költségvetési célok óvatosságnak tűnnek. A hosszú távú fenntarthatósággal kapcsolatos kockázat alacsony. Jelenleg a legfontosabb szakpolitikai kihívás a munkaerőhiánynak és a költségnyomásnak strukturális és makrogazdasági intézkedések alkalmazásával történő kezelése. További intézkedéseket kell meghatározni és végrehajtani a munkaerő-kínálat ösztönzéséhez. Eközben a prociklikusság elkerülése érdekében gondosan figyelemmel kell kísérni a költségvetési irányvonalat. Ezért továbbra is alapvető fontosságú a programban tervezetteknek megfelelően az állami kiadások növekedésének fékezése.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2006	2007	2008	2009	2010
Reál-GDP (%-os változás)	KP 2007. december	3,5	2,0	1,3	1,1	0,5
	BIZ 2007. november	3,5	1,9	1,3	1,4	n.a.
	KP 2006. december	2,7	2,0	0,7	0,7	0,6
HICP infláció (%)	KP 2007. december	1,9	1,7	2,4	1,6	1,9
	BIZ 2007. november	1,9	1,7	2,4	2,4	n.a.
	KP 2006. december	2,0	1,8	1,7	1,8	1,7
Kibocsátási rés ⁽¹⁾ (a potenciális GDP %-ában)	KP 2007. december	1,2	1,0	0,3	- 0,4	- 1,5
	BIZ 2007. november ⁽²⁾	1,1	0,7	- 0,2	- 0,9	n.a.
	KP 2006. december	0,9	0,9	- 0,3	- 1,3	- 2,3
A külfölddel szembeni nettó hitelnyújtás/hitelfelvétel (a GDP %-ában)	KP 2007. december	2,4	1,7	1,3	1,9	2,2
	BIZ 2007. november	2,4	1,2	0,7	0,6	n.a.
	KP 2006. december	1,6	1,7	1,3	1,2	1,3
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. december	4,6	3,8	3,0	2,0	1,2
	BIZ 2007. november	4,6	4,0	3,0	2,5	n.a.
	KP 2006. december	3,1	2,8	2,5	1,8	1,2

⁽¹⁾ Mindazonáltal a teljes bevételre és kiadásra vonatkozó adatok és néhány alösszetevő nem felel meg a harmonizált meghatározásoknak. A nem kötelező adatok közül hiányoznak az állományalkalmazkodás adatai.

		2006	2007	2008	2009	2010
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. december	6,2	5,2	4,2	3,0	2,1
	BIZ 2007. november	6,2	5,3	4,3	3,6	n.a.
	KP 2006. december	4,7	4,3	3,3	2,5	1,8
Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg ⁽¹⁾ (a GDP %-ában)	KP 2007. december	3,8	3,1	2,8	2,3	2,2
	BIZ 2007. november	3,9	3,6	3,2	3,0	n.a.
	KP 2006. december	2,5	2,2	2,7	2,6	2,7
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	KP 2007. december	2,7	3,5	3,4	2,5	2,5
	BIZ 2007. november	3,6	3,2	3,4	3,0	n.a.
	KP 2006. december	2,2	1,9	2,7	2,6	2,7
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2007. december	30,1	25,6	21,6	19,2	18,6
	BIZ 2007. november	30,3	25,0	20,9	17,5	n.a.
	KP 2006. december	29,8	25,8	22,7	20,5	19,0

Megjegyzések:

(1) Kibocsátási rések és ciklikus hatásoktól megtisztított egyenlegek a programok szerint, ahogyan a Bizottság szolgálatai a programokban szereplő információk alapján újraszámították.

(2) A 2006 és 2009 közötti időszak lehetséges becsült növekedési értékei (2,2 %, 2,3 %, 2,2 % és 2,0 %) alapján.

(3) Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg, az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül. Egyszeri és más átmeneti intézkedések: a GDP 1,1 %-a 2006-ban, (többletnövelő) és a legújabb program szerint a GDP 0,4 %-a, 0,6 %-a, 0,2 %-a és 0,3 %-a a 2007 és 2010 közötti időszakban (valamennyi többletsökkentő), a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzése szerint 2006-ban és 2007-ben a GDP 0,3 %-a (többletnövelő), 2008-ban pedig 0,2 %-a (többletsökkentő). Mindazonáltal a program az egyszeri intézkedésekre vonatkozóan eltérő meghatározást használ, így a programban a bevételek ideiglenes változásait a Bizottság szolgálatai nem tekintik egyszeri intézkedésnek.

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.